

Івченко Оксана Миколаївна,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Гуржий Олександра Сергіївна,
викладач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

СПОРТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СПОРТИВНОГО ПРАВА У ФОРМУВАННІ ОСНОВНИХ ПРАВОВИХ РОЗУМІНЬ

Спорт вважається невід'ємною частиною людського існування. Спорт, спортивні ігри і фізична активність в цілому - це заходи, які присутні практично в кожному суспільстві по всьому світу. Також відомо, що в спорті відбуваються величезні грошові оберти, а це є однією з підстав вважати необхідним постійно вдосконалювати українське спортивне законодавство.

Дійсно, популярність спорту з кожним роком стрімко зростає та перевищує навіть політичні, національні та ідеологічні кордони, і це вид діяльності, якою користуються як глядачі, так і власне самі спортсмени.

Відомо, за даними опитування соціологічної групи "Рейтинг", що у 2019 році, приблизно 9% громадян України працездатного віку (чоловіки від 18 до 65 років, а жінки від 18 до 60 років) займаються спортом майже щодня, 15% респондентів відповіли, що виконують спортивні вправи декілька разів на тиждень, 14% - зазначили, що тренуються декілька разів на місяць, 12% - декілька разів на рік, а це 50% населення України, яке вважає спорт необхідною складовою для повноцінного існування.

В процесі популяризації спорт, як окремий вид діяльності сторін, продовжує формування основних правових розумінь в галузі спортивного права, також періодично корегується чи доповнюється його перелік юридичних інструментів.

Завдяки вдосконаленням у галузі спортивного права, відбувається впровадження основних понять і положень, які знайшли відображення у Законі України про фізичну культуру і спорт, а також у всіляких регламентах та положеннях існуючих спортивних федерацій України з різних видів спорту.

Так все більше країн приходять до тієї думки, що спорт вже не може залишатися нерегульованим і видають нормативно-правові акти, які повинні вирішувати юридичні питання у галузі спорту. Зокрема, деякі країни виділяють спортивне право як самостійно існуючу галузь права. Так, наприклад, в Італії існує галузь законодавства, яка має окремий напрямок спортивно-процесуальної галузі. Оскільки прийняті спеціалізовані нормативні акти, що регулюють питання спортивного напрямку та пов'язані виключно з вирішенням спортивних конфліктних ситуацій [1, 2].

Зазначимо, що спортивне право має ряд своїх відмінних специфічних особливостей, серед яких законодавчо встановлені санкції, властиві виключно даній сфері. До них відносяться наступні напрямки: дискваліфікація гравців за порушення, які зазначено у регламенті, обмеження участі спортсмена чи спортивної команди в турнірах, матчах та ін., виключення зі спортивного клубу або команди і багато іншого.

Далі, увагу акцентовано на ще одну відмінну особливість спортивного права, де регулювання певної сфери суспільних відносин, які пов'язаної зі спортивними змаганнями, а також застосування відповідальності за порушення встановлених правил призначається здійснювати спортивним федераціям.

Спортивна відповідальність, термін який можемо зустріти у чотирьох групах: порушення, що стосуються виключно комерційної сторони та правовідносин у сфері спорту; порушення договору між спортсменами та спортивними організаціями, які пов'язані з питаннями найму та працевлаштуванням спортсменів; конфлікти між спортивними організаціями щодо розподілу між ними функцій і повноважень; порушення дисциплінарних санкцій, застосованих спортивними організаціями до своїх членів або учасників. Необхідність у вирішенні таких складних спортивних питань у сфері фізичного виховання і спорту існує у кожній країні і Україна не є виключенням, тому нормативно-правові акти постійно вдосконалюються [1].

Розуміємо, що українське спортивне законодавство знаходиться на стадії формування і включає Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 року № 3808-ХІІ, Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті» від 05.04.2001 року № 2353-ІІІ, і Закон України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» від 14.09.2000 року № 1954 ІІІ. Існуючі норми регулюють лише загальні положення і їх практично неможливо застосувати у випадках, про які не йдеться у існуючому законодавстві України на практиці [3].

Тож можемо зробити висновок, з огляду на ряд існуючих питань в українському спорті, які позначено законодавчим врегулюванням недостатньо, а окремі положення нормативно-правових актів потребують перегляду і суттєвого доопрацювання.

1. Становление спортивного права в Украине [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://svitprava.com.ua/poleznoe/publikatsii/247-stanovlenie-sportivnogo-prava-v-ukraine.html>.

2. Перспективы развития спортивного права и lex sportiva пер. с англ. О. Шевченко, Е. Кашехлебовой, В. Липатовой [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivy-razvitiya-sportivnogo-prava-i-lex-sportiva-per-s-angl-o-shevchenko-e-kashehlevoy-v-lipatovoy>.

3. ЗАКОН УКРАЇНИ Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.